NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTOWO GOTÓWKĄ.
Nr. 11. Nowy Targ, dnia 12 marca 1922 r. Rok X.

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska" wychodzi na każdą niedzielę.

...res redakcyi i administracyi: Nowy Targ, RYNEK 4. I p. — Rękopisów niezwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających o...wiedzi, należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacje (nie zalepione) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska" kosztuje na cały ro... w Polsce 400 marek, za granicą 800 marek — W Ameryce 2 dolary. — Numer pojedynczy 20 Mk.

GRA O LITWĘ.

Obecnie toczy się pomiędzy Polską, Litwą kowieńską i koalicją gra o Litwę.

Jak ogólnie wiadomo Litwa to odwieków najukochańsze dziecko Polski.

Nasza królowa Jadwiga dała jej chrzest i poniosła do jej odwiecznych borów ewangelję Chrystusa, a Litwa znowu obdarzyła nas dostojnym i mądrym rodem Jagiellonów, który przesławnie i przepotężnie królował na trzech tronach, a to polskim, czeskim i węgierskim, a przytem panował Litwie i Rusi.

Ten serdeczny węzeł przyjaźni między Litwą a Polską przetrwał rozbiory Polski i najznakomitszy z Litwinów wielki poeta Adam Mickiewicz uważał się wyłącznie za Polaka, czuł i myślał po polsku i cierpiał za Polskę.

Dziś ten serdeczny węzeł między dwoma narodami został zerwany i młode pokolenia Litwinów niechcąc mieć nic wspólnego z Polską, stworzyły wrogą Polsce Litwę kowieńską.

Druga połowa Litwy, a to przedewszystkiem Wilno i jemu przyległa Litwa czuje dotąd po polsku i dlatego to sejm wileński niedawno temu zwołany uchwalił prawie jednomyślnie wcielenie ziemi wileńskiej do Polski.

Takiemu jednak wcieleniu bez zastrzeżeń tej ziemi do Polski, sprzeciwia się Litwa kowieńska i koalicja która wcielenie uważa za grabież i zgadza się co najwyżej na to, by Polska mogła mieć jakiś niepewny wpływ na Litwie.

Wobec tego rząd polski znalazł się między młotem, a kowadłem.

Z jednej strony sejm wileński uchwalił zupełne wcielenie Wilna do Polski, tego samego pragnie większość sejmu, a może i społeczeństwa polskiego, z drugiej zaś strony rząd pragnący tego samego, obawia się pogróżek Litwy i koalicji, i zawikłań politycznych i dlatego nie mogąc znaleźć wyjścia z pułapki wobec potępienia nawet i niesłusznego jego polityki przez sejm podał się do dymisji.

Wogóle sprawa Litwy jest obecnie dla Polski mimo uchwały sejmu wileńskiego najtwardszym orzechem do zgryzienia.

Całą sprawę zaognia jeszcze partyjnictwo polskie, które podzieliło naród na dwa wrogie obozy. Jedni chcą absolutnego wcielenia Litwy do Polski, drudzy chcą z Litwą tylko ścisłego sojuszu, by nie przyczyniać Polsce wrogów.

Z tego też powodu wrze między stronnictwami polskiemi zażarta walka, a to jest najsmutniejsze i może nam obecnie przysporzyć wiele klęsk i kłopotów.

Kilka słów o drzewach owocowych.

Ostra i bardzo mroźna zima niedługo ustąpi miejsca swej siostrzycy, uroczej wiośnie. Zima była sroga. Pocieszajmy się jednak myślą, iż wyniszczyła ona poniekąd te zarazy, którze w porze letniej i jesiennej u nas panowały. Mieli też czas podczas tej zimy gospodarze pozwozić drzewo i wywieść nawóz w pole.

Topnienie grubej warstwy śniegu zużywa bardzo wiele cieplika, dla tego też nie ma nadzieii nadejścia wczesnej wiosny, chyba że nadejdzie transport ciepłego wiatru z południa od Węgier i Włoch.

W tym przejściowym czasie powinien gospodarz wykorzystać wolniejszą chwilę i zająć się opłakanym losem zaniedbanych drzew owocowych, które nie tylko chronią zagrodę przed wichurami, lecz karmię właściciela owocami.

Na Podhalu — pomimo ciężkich warunków klimatycznych — rośnie sporo drzew owocowych, a rosłoby ich więcej, gdyby powiat miał swoją szkółkę dla produkowania szczepków. W niektórych miejscowościach zaprowadzone są już wzorowe sady. Do najwzorowiej prowadzonych sadów należy zaliczyć sad w Rabie Wyżnej u P. Zduniowej. Ze swojego sadu zbiera właścicielka niektóre odmiany jabłek i gruszek zbliżone zupełnie smakiem do odmian szlachetnych.

Drzewa owocowe wymagają starannej opieki i pielęgnacji podczas całego okresu ich życia. Praca w sadzie jest bardzo, a bardzo interesująca i rozmaita, przyjemna dla wyuczonego sadownika.

Od gospodarza na wsi nie można wymagać dokładnego, wszechstronnego wyszkolenia w tym dziale, lecz gospodarz powinien być obeznany przynajmniej z temi najważniejszemi robotami, od których zależy byt albo niebyt drzewa owocowego i urodzaj owoców na niem.

W tej obecnej porze powinien być pień drzewa wraz z gałęziami dokładnie oczyszczony i nie tylko z kory, lecz z mchu i innych narośli uwolniony.

Każdy pień drzewa owocowego okryty jest ochronną warstwą korkową. Warstwa korkowa rok rocznie od wewnątrz narasta, a zewnętrzna powłoka, stykająca się z powietrzem, po niejakim czasie zamiera usycha a wreście odpada. Pod tym obumarłym zewnętrznym kożuchem, korkowym ścielą sobie gniazda przeróżne szkodniki, jak mszyce, muchy, motyle, robaki, które w porze wiosennej i letniej wylęgają się i niszczą niekiedy liście i owoce w sadach całej okolicy. Zatem ta powłoka powinna być usunięta i dokladnie przed nadejściem wiosny obskrobana. Do skrobania nadaje się najlepiej twarda druciana szczotka, a w braku tejże kawałek starego ośnika, kawałek sierpa zużytego kawałek kosy i tp.

Uwolniony z kory zestarzałej i ogładzony pień należy następnie wybielić wapnem pomieszanem z gnojówką. Wapno z gnojówką niszczy resztę zalążków szkodliwych, odstrasza i utrudnia dalsze rozmnażanie się tychże.

Równocześnie idzie w parze prześwietlenie, przecięcie i uporządkowanie gałęzi w koronie drzewa. Gdy spojrzymy na nasze drzewa owocowe koło domów łatwo zauważymy, jak to ich głowy są zaniedbane i gałęziami zagęszczone. W tym teraz czasie trzebaby wszystkie uschnięte, zmarznięte, zjedzone przez raka wystrzelone, krzyżujące się i ocierające się o siebie gałęzie powycinać i w ten sposób koronę przerzedzić dla ułatwienia dostępu światła, które potrzebne jest do dojrzenia owoców. Zadane drzewu rany przy wycinaniu cienkich gałązek zagoją się łatwo same. Rany zadane grubszym gałęziom, powinny być dla ochrony posmarowane maścią ogrodową, którą doraźnie przygotować można ze stopionego łoju, żywicy i niewielkiej ilości spirytusu.

Zapamiętać należy, iż śliwy, czereśnie i wiśnie nie znoszą przecinania. Wszystkie niby zeschnięte, lecz z gałązką silnie połączone, zwinięte listeczki, przechowujące jajka jednego z największych szkodników jabłoń i grusz, powinny być pozrywane i spalone.

Na niektórych gałązkach młodych dają się zauważyć pierścieniowate obwódki (jak gdyby paciorki) złożone z pojedynczych jajek drugiego wielkiego szkodnika zwanego „Pierścienica." Wszystkie te gałązki powinny być skrzętnie wycięte i spalone.

W obecnym czasie jest równie najodpowiedniejsza pora do podlewania drzew owocowych gnojówką Wiadomo już z poprzednich pogadanek, iż gnojówka powinna być wylewana do rowku lub dołków, wykopanych w tej odległości od pnia, do jakiej sięgają gałęzie w koronie.

Bronisław Gąsienica Sieczka
em. dyr. szkoły rolniczej.

O koszykarstwie na Podhalu i założeniu szkoły koszykarskiej w Nowym Targu.

Lud nasz na Podhalu posiada za mało ziemi aby mógł z niej wyżyć, skazany jest przeto na wychodźctwo za zarobkiem do Ameryki lub innych krajów. W dzisiejszych czasach jest wszędzie przepełnienie, pomimo siedmioletniej wojny, bo nawet Ameryka nie puszcza już do siebie obcych ludzi, szukających zarobku, gdyż ma bezrobotnych jak i inne kraje.

Dlatego radziłbym naszym ludziom zająć się przemysłem koszykarskim.

Założeniem przemysłu koszykarskiego na Podhalu powinni się zająć ludzie światli i pouczyć nasz lud o korzyści wypływającej z tegoż przemysłu.

U nas na Podhalu jest masa nieużytków, któreby się nadawały pod uprawę wierzby koszykarskiej, gdyż

każda piędź ziemi powinna być wyzyskana, aby mogła zapewnić posiadaczowi jak największy zysk, bo czasy obecne są nadzwyczaj ciężkie, gdzie koniec z końcem jest trudno związać.

Kawałki takie w wielu bardzo razach znakomicie obrócone być mogą pod uprawę wierzby koszykarskiej która szczególnie wskazaną jest dla mniejszych gospodarstw włościańskich, bo jako taka stanowiąc źródło dochodu i zaspakajając potrzeby własne, pośrednio zapewnia gospodarzowi i jego domownikom poboczny dochód i zajęcie w czasie długich wieczorów zimowych. Te wolne chwile można spożytkować na przygotowanie pręcia i na wyrabianie z niego wyrobów koszykarskich.

U nas wikliny jest dość nasadzonej przy zregulowanych potokach, tylko nie wiem czy jest dobrą do wyrobów koszykarskich, o ileby się nie nadawała, można w jej miejsce zasadzić koszykarskiej. Regulacja potoków będzie prowadzona w dalszym ciągu, a może nawet i regulacja Dunajca to także trzeba będzie zasadzić wierzby koszykarskiej; aby mogła później służyć do wyrobów koszykarskich.

Uprawa wierzby koszykarskiej powinna być połączona z przemysłem domowym, gdyż w ten sposób zyski, jakie osiągają zawodowi koszykarze, pozostaną w kieszeni gospodarza. Zyski te są nieraz znaczne, przemysł bowiem koszykarski stale się rozwija (wprawdzie podczas wojny podupadł) i nie prędko należy się obawiać nadprodukcji w tej dziedzinie, gdyż bardzo wiele wyrobów koszykarskich sprowadzamy z zagranicy. Z drugiej strony wyroby nasze mogą liczyć na łatwy zbyt do innych krajów, jakto było przed wojną, gdzie wyroby koszykarskie wyrabiane w Rudniku nad Sanem były wysyłane nie tylko do Wiednia, Węgier, Serbji, Rosji ale nawet i do Australji.

Rudnik i okolica zawdzięczają do dnia dzisiejszego założenia szkoły koszykarskiej w Rudniku śp. Hompreszowi marszałkowi powiatu niskiego. Naród przedtem był tam bardzo biedny a przez założenie szkoły koszykarskiej przyszedł do zamożności.

A zapytacie mię dobrze pleść i wyrabiać koszyki, kiedy my nie mamy o tem pojęcia! To wam na to odpowiem, że każda gmina powinna wnieść prośbę do Sejmu na ręce naszych posłów o założenie szkoły koszykarskiej w Nowym Targu. Rząd, dbając o dobro naszego ludu, zpewnością założy taką szkołę, w której specjalni nauczyciele wyuczą młodzież pleść i wyrabiać koszyki, łóżka, stoły, krzesła, kołyski, kosze na kwiaty, etażerki i wiele innych rzeczy, z których nietylko ludność ale i Państwo odniesie korzyść. Oni pouczą młodzież o sadzeniu wierzby koszykarskiej, wycinaniu pręci rocznych, dwurocznych, korowaniu, moczeniu i o rozmaitych gatunkach wierzby koszykarskiej. Szkoły takie, już istnieją w Jarosławiu, Czerwonej Woli, Rudniku Dynowie, Haliczu i w wielu innych miejscowościach. Ominy nasze powinny znowu przyczynić się do zakupna rozmaitych narzędzi, a koszt wyłożony na to sowicie się opłaci.

Wierzba koszykarska nie ogranicza się tylko na wyrobach koszykarskich, lecz dostarcza materjału do grodzenia płotów, szop, do wyrobu faszyn, w przemyśle do wyrobu papieru i drewienek zapałkowych. Nadrzeczne planstacje wierzby służą do zabezpieczenia brzegów rzek, wylewów, do żyzności przez wstrzymywanie pędu wody i osadzania namułu, który przyczynia się a biegiem lat do podwyższenia poziomu gruntu.

U nas na Podhalu rozwój przemysłu koszykarskiego będzie środkiem zapobiegawczym przeciw wychodźctwu, które z każdym rokiem się wzmaga i grozi pozbawieniem kraju młodych i zdrowych pracowników. Przy tym przemyśle znajdują zajęcie również starzy i dzieci, gdyż nie wymaga on zbytniego natężenia sił i nie naraża zdrowia. Przytem urozmaica pracę, pobudza przemysłowość i skupia całą rodzinę przy domowem ognisku, a chroni od rozpusty i przesiadywania w karczmach.

Mamy na Spiszu w Krempachach nauczyciela pana Pitoniaka, który ukończył przed wojną dwuletni kurs szkoły koszykarskiej we Wiedniu i zna się na tem dobrze jak mi sam o tem opowiadał, a obecnie w wolnych chwilach trudni się wyrobem koszykarskim Pan Pitoniak mógłby opowiedzieć jakie to korzyści przynoszą wyroby koszykarskie.

Na tem kończę mając nadzieję, że powyższy artykuł pobudzi naszą ludność i przyczyni się do założenia i rozwinięcia tak ważnej gałęzi przemysłu jakiem jest koszykarstwo.

Franciszek Wrzeszczyński
nauczyciel.

Czasy przedwojenne wracają.

Wojna ten nieszczęśliwy instrument zniszczenia wypaczyła normalny bieg życia. Wojna prócz strasznego zniszczenia materjalnego na które się przez 6 lat siliła powywracała wszelkie ustroje i porządki świata. Świat opanowany wojną silił swe mózgi aby okłamywać nie tylko zwierzęta, ludzi, a nawet P. Boga okłamywano. Okłamywano zwierzęta dając im zamiast należnej im paszy, różne melassy, i falsyfikaty. Okłamywano ludzi regulując im żołądki nie według ich apetytu i konieczności życiowych ale według rozporządzeń ministra aprowizacji, okłamywano P. Boga kradnąc mu jedną godzinę wieczór, a nadkładając ją rano.

Do jakich śmiesznych zarządzeń doszedł świat wojenny, to warto zanotować dla postrachu naszych dzieci i wnuków.

Zarządzenia te wywołane koniecznością wojny niektórym ludziom tak się podobały i podobają, że nie chcą się zniemi rozstać. Nad śmiercią ś. p. Ministerstwa aprowizacji, które przeżyło w Państwie Polskim 2 lata i 7 miesięcy, bolały jednostki i wylewały łzy rzęsiste nie chcąc martwego ciała włożyć do grobu, sądząc że nie umarło ale śpi. Kiedy wreszcie o ożywienie tego mowy być nie mogło, bo umarło rzeczywiście wypowiadają do dziś dnia mowy pogrzebowe. Umarł również i jego krewny Puzapp (nie pamiętaj Panie na występki jego !) O sierocił znów kilka set jednostek, ale darmo został pochowany i należy mu się jedynie wspomnienie pośmiertne. Kończą żywoty niektóre żywioły urodzone z matki wojny, ale pewna część trzyma się przy dobrym zdrowiu. Kiedy im się życie sprzykrzy trudno przewidzieć, gdyż się im zdaje że z ich śmiercią świat by się zawalił.

Chociaż po śmierci Min. aprowizacji miano zaniechać regulowania żołądków, to jednak do dziś dnia zwraca się baczną uwagę, a przeważnie na urzędników państwowych nadając im przepisy w której okolicy mogą jeść mniej, a wktórej więcej. Jak miasto większe to Ministerstwo skarbu pozwala jeść do sytości, ale jak miasto mniejsze, miasteczko, a co gorsza wieś to kochany urzędniku dostąpisz klasę według której musisz dary Boże spożywać. Miasta większe mogą dawać swoim urzędnikom całe porcje tj. I kl. mniejsze coraz mniej a wreszcie Urzędnicy na wsi otrzymują $^1/_5$ część porcji czyli piątą klasę.

Widocznie metody te są zastosowane dlatego, że jak gdzie więcej ludzi to lepiej jedzą, bo innego dowodu dopatrzeć się tu nie można, gdyż utrzymanie się w małem miasteczku lub na wsi gdzie niema szkół średnich kosztuje tyle samo bo trzeba doliczyć koszta podróży do miasta.

Wszystkie wywołane przepisy zostają powoli likwidowane. Sejmowa Komisja administracyjna uchwaliła od dnia 1/7 br. w prowadzić w państwie czas przedwojenny i zaprzestać okłamywać P. Boga. Wszystko zatem musi wejść na normalne tory, i zycie będzie znów płynąć swoim naturalnym korytem, tylko jeszcze chwilkę cierpliwości.

Poseł Bednarczyk.

Wieści z Polski i ze świata.

Przesilenie gabinetowe. Wskutek walki o Litwę dotychczasowy rząd ustąpił.

Zwalnianie urzędników. Siedm tysięcy kolejarzy najstarszych i najmłodszych wiekiem zwolniono w tych dniach ze służby państwowej.

Wszelkie pretensje do b. rządu austrjackiego wygasają z dniem 15 marca b. r.

Uprawa tytoniu w obszarze krakowskiej izby skarbowej została bezwarunkowo wzbronioną.

Wobec tego należy zaniechać także uprawy tytoniu dla własnego użytku, dozwolonej wyjątkowo w ostatnich latach. Przekroczenie zakazu uprawy tytoniu będzie karane z bezwzględną surowością.

Rząd zamiast udzielania pozwoleń rolnikom na uprawę tytoniu, sprzeda im tytoń krajowy po niższych cenach.

Pozwolenia na noszenie broni palnej mają być obecnie odnowione. Kto dopiero ma zamiar nabyć broń palną ten nie kupi broni, choćby miał kartę pozwalającą mu nosić broń, ale musi się postarać o pozwolenie na kupno broni.

Sklepy będą teraz sprzedawały broń i amunicje jedynie na podstawie pozwoleń na kupno broni.

Sześć miljonów inwalidów na świecie. Liczba inwalidów po światowej wojnie, okaleczonych ciężko wynosi 6 miljonów. Z tej liczby Francja i Niemcy mają po półtora miljona, a Polska trzysta tysięcy.

Dzień emigracji polsko amerykańskiej w szkołach. Ministerstwo oświaty postanowiło urządzić w dniu 29 kwietnia obchody we wszystkich szkołach powszechnych średnich i zawodowych, poświęcone Rodakom naszym w Ameryce. W tym samym dniu odbędą się w koloniach polskich w Ameryce obchody na rzecz Polski.

Czekają w ogonkach, by płacić daninę. Z całej Polski nadchodzą wieści, że społeczeństwo nasze bez oporu płaci wyznaczoną mu daninę. Dzienniki warszawskie donoszą, że w kasach przyjmujących daninę tworzą się olbrzymie ogonki niewidziane tamże od kilku lat. Również bardzo niewiele tylko osób korzysta z ulgi ozkładania daniny na dwie raty, bo przeważnie wszyscy wpłacają odrazu całość.

U nas na Podhalu p. Józef Knapczyk „Duch“ z Cichego złożył w naszej Redakcji blankiet pożyczki państw. polskiej na tysiąc marek na skarb państwa. Prosimy o naśladowanie dobrego przykładu. Ofiarodawców ogłosimy.

Nie opłaci się. Dowiadujemy się z pism słowackich, że w dzisiejszej Austrji nie opłaca się już wybijanie 50 koronówek, gdyż druk kosztuje więcej, aniżeli one wartają.

Warszawska giełda zbożowo towarowa 2 (marca. Owies franco skład Warszawa 8.700 mk., otręby żytnie 7.300 mk., jęczmień 8.600 mk., otręby mieszane franco Warszawa 7.300 mk., otręby pszenne franco Warszawa 7.800 mk., pszenica 16.400 mk., żyto 11.200 mk., owies siewny franco Warszawa 9.600 mk., mąka pszenna 65% franco Warszawa 23.000 mk., mąka pszenna 50% franco Warszawa 23 700 mk., żyto poznańskie 11.000 jęczmień browarowy franco Warszawa 9.000 mk., owies dworski 9.200 mk.

Renty inwalidzkie 15 lutego uchwaliła inw. komisja sejmowa rezolucję: Sejm wzywa rząd, aby jak-

najrychlej wypłacił wszystkie zaległe renty inwalidzkie w myśl ustawy z 21 marca 1921.

Podrożenie nafty. Wskutek znacznego podrożenia ropy ustala się cenę nafty dla hurtowni od dnia 1-ego marca 1922 na 145 marek za 1 kilogram loco stacja odbiorcza.

Dalsze ożywienie się przemysłu włókienniczego. W ostatnim czasie można zauważyć silny popyt na towary włókiennicze polskie dla zaspokojenia rynku wewnętrznego i wywozu. Publiczność po okresie wstrzymywania się od zakupów, widząc, iż trudno się doczekać dalszych zniżek, zaczyna obecnie dużo kupować, również od stycznia wywóz wykazuje znaczną poprawę. W okręgu przemysłowym łódzkim pracuje już 75 procent wielkich fabryk przez cały tydzień.

Wartość wodospadu. Jaką wartość posiadają wodospady jako źródła energji, widać na przykładzie, który przytaczamy. Energja mas wodnych wodospadu reńskiego pod Szaffuzą daje sie dość ściśle określić.

Przeciętnie spada tam masa wody o 250 metrach sześciennych na sekundę z wysokości 20 metrów. Daje to pod względem siły pędnej 67.000 sił końskich albo 50.000 kilowatów. Z tego widać, że wodospad ten byłby w możności utrzymać w stanie świecenia 1 miljon lamp żarowych o sile 50 świec każda. Podług taryfy przedwojennej za oświetlenie elektryczne zarabiałby ten wodospad na godzinę 25.000 marek w walucie przedwojennej. Używając porównania innego możnaby powiedzieć, że wodospad pod Szaffuzą wart jest tyle jak kopalnia węgla o wydajności 145 tonn wartościowego węgla brunatnego.

Wiele przepija Podhale? W przeszły jarmark wypito w samym Nowym Targu 500 litrów wódki po 1300 mk. czyli przepito w jednym dniu, w jednem mieście 650 tysięcy marek.

Mówi się dużo o daninie, ale tej daniny na szkole, siebie i dzieci lud nasz nie liczy!

Co wartają kina? O strasznych skutkach nieroz ważnego prowadzania dzieci na senzacyjne „dramaty" kinematograficzne, opowiadają dzienniki londyjńskie:

Niejaki Coleman, 47 letni czeladnik rzeźnicki, bawił się dnia 3 grudnia, z czteroletnim swym synkiem, gdy nagle rozbawiony dzieciak pochwycił leżący na stole nóż rzeźnicki i zawoławszy „Tak było w kinematografie"!

— pchnął nożem ojca w piersi zanim Coleman zdołał temu zapobiedz.

Ciężko rannego przewieziono do szpitala, gdzie zmarł po kilku dniach cierpień, wskutek przebicia nożem płuca.

Dzienniki angielskie zwracają jednocześnie uwagę na fabrykowane w Ameryce specjalnie na wywóz do Europy dramaty kinematograficzne takie, że o wystawianiu ich publicznem w Ameryce, ze względu na treść gorsząca nie mogłoby być mowy.

Zniesienie myt. Wszystkie opłaty mostowe i drogowe zostały w całej Polsce i w naszym powiecie zniesione.

Tylu prawników, wielu ma sejm polski, to jest siedmiu będzie miała nowoobrana rada gminna miasta Nowego Targu. Prócz tego weszło do nowej rady 1 inżynier, 1 dyrektor gimnaz. trzech profesorów gimnazjalnych, 1 ksiądz, 1 lekarz, 1 redaktor, czyli razem 15 radnych z wykształceniem uniwersyteckiem, prócz tego 1 poseł na sejm, kilku urzędników, kilku przemysłowców, kilku rzemieślników i grupa mieszczan.

Nowoobrana rada co do stopnia wykształcenia należy więc do najmędrszych w Polsce. Do rady tej weszli także żydzi w liczbie sześciu zamiast dotychczasowych dwóch, gdyż mieli przewagę w drugiem kole wyborczem i z powodu tej przewagi podyktowali warunki kompromisu z katolikami.

Urzędowanie tej rady nie będzie trwało długo, gdyż zbliżają się wybory powszechne, a wtedy z pewnością zmieni się i skład rady.

Klęska powodzi w Małopolce. Nagła odwilż spowodowała zwłaszcza w naszej Małopolsce straszne szkody.

Kry lodowe zgniotły i rozbiły kilkanaście mostów, a szkody idą w miljardy. W naszym powiecie zniszczyły kry most pod Krościenkiem na Dunajeu. Przez zerwanie mostów ludność po kilka dni często na wozach czekała na przeprawę na drugi brzeg, by dostać się do domu.

W Królestwie polskiem zwłaszcza koło Lublina zrobiły wylewy ogromne szkody.

Na przedmieściach Lublina wyciągano ludzi z suteryn oknami, bo drzwiami już wejść nie było można.

Przedruki z Gazety podhalańskiej. Nasz artykuł wstępny pióra Zygmunta Lubertowicza pt. „Niedola polskich miast" został obecnie przedrukowany w krakowskim „Głosie mieszczańskim".

Świadczy to o trafności naszych uwag o położeniu mieszczan w Polsce.

Na pracownię robót kobiecych w Nowym Targu zebrano dotąd dopiero 10 udziałów, a z tego dwa z Zakopanego.

Czy Was mieszczanki i kobiety nowotarskie nie wstyd, że tak powoli postępuje wasze dzieło?

Udziały po 1000 mk. zbiera p. Ludwika Balińska Rynek, lub prof. Józefa Lubertowiczowa Nowy Targ Ogrodowa 64.

Związek Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej W Warszawie utworzył się Komitet organizacyjny Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej powstały na pierwszem ogólnem zebraniu oficerów rezerwy. Związkowi przewodniczy adw. Leszczyński, sekretarzem generalnem jest p. Płeżewski. Z. o R mieści się na razie w Domu oficera Polskiego w Warszawie Sapieszą 3 i tam też należy się zwracać we wszystkich sprawach tyczących związku. Komitet organizacyjny jest tymczasem zarządem do czasu kiedy będzie można zwołać do Warszawy zjazd delegatów związków wojewódzkich i oddziałów lokalnych które wybiorą Zarząd Centralny.

Pierwsze ogólne zgromadzenie oficerów rezerwy określiło dokładnie cele i zadania Związku, które dzielić się dadzą następująco: 1) Z. O. R. jest instytucją skupiającą wszystkich oficerów rezerwy Armii Polskiej dla obrony interesów wynikających z dotychczasowej służby w Armii czynnej, dla stwarzania w narodzie typu żołnierza obywatela przez pośredniczenie między społeczeństwem a jego armją czynną i dla wniesienia samopomocy przez zakładanie kooperatyw spożywczych wytwórczych i pracy.

Do akcji tej trzeba wszystkich oficerów rezerwy tak by nie brakło tu nikogo, więc Zarząd wzywa niniejszem wszystkich oficerów rezerwy by w imię powyższych celów organizowali się w Koła. Wszelkich informacji chętnie udzieli sekretarjat. A więc łączcie się najszybciej!

Na drugi okres konkursu dramatycznego Związku Górali wpłynęły następujące utwory „Wiatr halny" Andrzeja Stopki, „Z tęsknoty za ojczyzną" Curusiówny „Wiosna na Podhalu" J. S. Płatkowskiego i „Janosik" Szczepaniaka z Kościelisk. Z tych pięciu sztuk przyznano nagrodę znanemu baśniarzowi z Podhala p. Andrzejowi Stopce za dramat p. t. „Wiatr halny" a utwory prof. Gołębiowskiego i p. Curusiównej postanowiono odegrać.

Danina elektryczna. Miejski zakład elektryczny urządził swym pacjentom dziwną niespodziankę.

Oto do należytości za światło elektryczne czy kto wyświecił 3 czy 10, lub więcej kilowatów doliczył stronom na swej tabliczce mnożenia po 10 kilowatów, jako haracz elektryczny. Nieszczęśliwcy których spotkała ta danina wywodzą po całych dniach gorzkie żale w naszej redakcji, wzywając naszej obrony. Czynimy to pewni że na drugi raz znajdzie zarząd elektrowni lepszy a nie tak niezwykły haracz do łatania deficytu.

Z Chabówki. Pospieszam z wyjaśnieniem co do notatki w Gazecie podhalańskiej Nr 10 z dnia 5 marca w sprawie Kółka rolniczego w Chabówce, że dnia 25 i 26 lutego br. przeprowadził p. Michał Pachucki lustrację kółka rolniczego w Chabówce z ramienia Powiat. Zarządu Małopolskiego Tow rolniczego i znalazł wszystko w porządku, a pan Piotr Czyszczoń prezes i kierownik kółka rolniczego otrzymał na posiedzeniu Zarządu tego kółka absolutorjum.

Składki. Na jeńców wracających z niewoli rosyjskiej złożyli: Ks. Eug. Sikora z parafji Chyżne 1000 Mk. Ks. Marcin Jabłoński z parafji Zubrzyca górna 2000 Mk. Ks. Maślak proboszcz z Lipnicy Małej nadesłał kwotę 4850 Mk. którą złożyli:

Jabłoński Jan nauczyciel 100 Mk. Wontorczyk Ignacy 100 Mk. Wontorczyk Stanisław 100 Mk. Skoczyk Franciszek 100 Mk Wontarczyk Cyprjan 100 Mk Karkoszka Weron 100 Mk Omylak Ignacy 100 Mk. Tokarczyk Karol 100 Mk, Zięba Józef 100 Mk, Wykręt Jan 100 Mk Michalak Wiktor 200 Mk, N. N. 3650 Mk,

Na repartrjantów Związek katolickich Polekw N. Targu zebrane na posiedzenie 1563 Mk.

Na Tow. św. Wincentego a Paulo dalszą kwotę Dr. Türschmid 1000 Mk.

Napad na szkołę. Do jakiego stopnia zdziczenia doszło u niektórych jednostek na Podhalu, dowodzi następujący fakt. W dniu 22 z. m. nauczycielka szkoły w Olczy zostawiła dziewczynę po nauce w szkole, z powodu nienauczenia się lekcji. Ojciec dziewczyny Franciszek Gut Faktor dowiedziawszy się o tem, wtargnął z drągiem do szkoły i podczas nauki wobecności dzieci zelżył najobelżywszemi słowy i znieważył czynnie kierownika szkoły p. Roszka Nadmienić wypada, że p. R. pracuje przy szkole w Olczy 36 lat, uczy już trzecie pokolenie, praca jego nie ogranicza się tylko w szkole, ale pracuje także na polu społecznem.

Przed kilkunasty laty założył w Olczy Kółko rolnicze, za jego staraniem wybudowano dom Kółkowy nie mając na ten cel żadnych funduszów, jego staraniem zawdzięczają Olczanie wybudowanie drogi przez Olczę i powstanie parafji. Zasiadając od 30 stu lat w Radzie gminnej w Zakopanem był zawsze rzecznikiem Olczan. To też doczekał za tę pracę na swoje stare lata zapłaty i to od swojego ucznia.

W parę dni potem inny znów osobnik, niejaki Jan Stachoń Grzesiczek napadł ze siekierą na miejscowego proboszcza ks. Swałtka i gdyby nie obecność dwóch innych gospodarzy, gotów się był rzucić na księdza. Tak to odpłaca się kochany nasz lud tym, którzy go przez oświatę przyprowadzili do wolności.

Wobec przytoczonych faktów, zbyteczną rzeczą jest wystawianie na scenie Janosika, gdyż potomkowie jego jeszcze dzisiaj żyją na Podhalu.

Nie dziw jednak, że lud tak płaci swoim wychowawcom za ich pracę, kiedy nasz Sejm suwerenny tak dba o nauczycieli emerytów, że za ich pełną poświęcenia pracę pozwala im z głodu ginąć, jak to miało miejsce przed kilku dniami w Bochni, gdzie ś. p. profesor Świtalski umarł śmiercią głodową.

Odczyt prof. Lubertowicza pt. „Legenda Tatr“ odbędzie się w niedzielę dnia 12-ego marca o g. 5 ej pop. w auli gimn. w Nowym Targu.

Za ten dział redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Walne Zgromadzenie

Członków polskiego powiatowego Związku pracowników państwowych w Krościenku

odbędzie się dnia 26. marca 1922 r. o godz. 4. popołudniu w sali rozpraw Sądu powiatowego w Krościenku

z następującym porządkiem dziennym:

1) Przyjęcie sprawozdania z czynności Wydziału i rachunków kasowych za czas od 17. października 1920 do 31. grudnia 1921.
2) Przyjęcie sprawozdania komisji rewizyjnej.
3) Udzielenie absolutorjum Wydziałowi.
4) Wybór: Prezesa, dwu viceprezesów, komisji rewizyjnej.
5) Ustalenie ilości członków Wydziału.
6) Oznaczenie wkładki miesięcznej.
7) Wnioski.

Sekretarz: *Bodgański* Prezes: *Dr. Rotter.*

Lekcyj języka francuskiego

udziela osoba wykształcona w Paryżu.
NOWY TARG, ulica KOWANIEC l. 7.

Skradziono. Benedyktowi Słoninia z Husowa, pow. Łancuckí, skradziono w Krakowie dokumenta wojskowe, papiery wyzwolin kowalskich i książkę robot.

Mam zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność,

że objąłem

zastępstwo browaru Książąt Sanguszków w Tarnowie.

Doborowe bawarskie piwa 12. procentowe

tańsze od innych krajowych, — zawsze do nabycia

w składzie Józefa Stillera
w Nowym Targu, Rynek l. 28.

Zgubiono. Zając Rudolf z Rdzawki, urodzony w roku 1895 zgubił kartę odroczenia służby wojskowej i książeczkę inwalidzką.

Zgubiono kartę zwolnienia z wojska wystawioną na imię Zdzisława Kielelnickiego, przez 21. p. p. cytadela w Warszawie. Łaskawy znalazca zechce ją zwrócić właścicielowi za sowitą nagrodą. Zakopane, Zacisze ul. Sienkiewicza.

Zgubiono. Kuraś Jan, urodzony w roku 1902. w Waksmundzie pow. Nowy Targ zgubił Tymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne, które się unieważnia.

Korzystne kupno ziemi

w KLISZOWIE poczta GAWŁUSZOWICE powiat MIELEC
jest do sprzedania w całości lub na działy

150 morgów doborowej, bardzo przepuszczalnej,
pszennej gleby po 600 tysięcy Mkp. za mórg.

NAJLEPIEJ, GDYBY TĘ ZIEMIĘ KUPIŁO KILKU GOSPODARZY.

Wiadomość w Redakcji Gazety podhalańskiej, lub pod adresem
p. JAN ARTWIŃSKI, KLISZÓW, poczta GAWŁUSZOWICE.

WAŻNE!

Do P. T. ROLNIKÓW oraz P. T. WŁAŚCICIELI ZIEMSKICH.

Nadchodząca wiosna zmusza każdego praktycznego rolnika pomyśleć już obecnie o nawozach sztucznych i nasionach, i ten tylko rolnik jest zadowolony który nie ogląda się na papierowe oferty lecz zamawia wcześniej nawozy, nasiona wcześnie otrzymuje, takowe taniej wcześniej sieje i wcześniej zbiera.

Niżej podpisana firma poleca na wiosenne zasiewy ze swych składów w miarę posiadanych zapasów:

NAWOZY SZTUCZNE:

Tomasynę 15% w workach papierowych lub jutowych, żużle mielone Martina we workach papierowych, oryginalną strasfurcką mieloną 20 do 42%, sól potasową, strasfurcki kajnit mielony wapno azotowe 20% i inne nawozy.

DZIAŁ NASIENNY:

Nasiona koniczyny czerwonej i szwedzkiej, tymoty, buraków pastewnych, łubiny oraz inne nasiona ekonomiczne.

DZIAŁ ZBOŻOWY:

Żyto, pszenicę, jęczmień, owies.

DZIAŁ BUDOWLANY:

Najlepszej jakości cement portlandzki w beczkach, wapno palone, dachówkę ogniotrwałą, bardzo lekką ASBIT, WIEK, na żądanie wysyłam fachowych pokrywaczy.

Firma protokułowana **A. BODUCH**

ŻYWIEC, Rynek 22, Małopolska.

Na zapytania należy dołączać 10 Mkp. znaczek pocztowy.

SPRZEDAJE i KUPUJE

przechodzone **ubrania** cywilne, uniformy pp. urzędników i **oficerów, oraz skład** maszyn do szycia ma **Józef** Papier w Nowym Targu ul. Sobieskiego.

Do sprzedania DOM z OGRODEM

nadający się na dwa place budowlane.

Wiadomość ul. WAKSMUNDZKA L. 135.

APTEKA POD SZAROTKĄ

Mra Antoniego Wilczka

W PORONINIE

POLECA ORAZ WYSYŁA POCZTĄ ZA ZALICZKĄ:

Syrup sulfoguajakolowy (na recepty). Syrup ziołowy na koklusz. Bezwonną maść na świerzbę. Balsam żołądkowy. Expeller. Płyn na pluskwy. Opatrunki. Bandaże. Termometry. Środki desinfekcyjne.

Specjalne środki dla bydła. Lekarstwa na pomór drobiu. Recepty wykonuję osobiście i sam prowadzę aptekę po usunięciu dzierżawcy.

Przyjmuję analizy do badania moczu, plwocin krwi etc.

WAŻNE DLA KAŻDEGO!

WIELKI zysk osiągną osoby każdego stanu, także kobiety w każdej miejscowości łatwo i bez przerwy w swoim zawodzie przez sprzedaż pewnych, dobry zbyt mających tanich przedmiotów, bez żadnych znajomości zawodowych — Przesyłka próbki 50 marek — MICHAŁ HOROWITZ, dom eksportowy, Kraków, ul. Dietlowska l. 61.

Czytajcie EKONOMIĘ!

Amerykańsko - Polski miesięcznik handlowo - przemysłowy, który informuje czytelników o ekonomicznem życiu Ameryki i Polski. Prenumerata roczna 600 Mkp.

WARSZAWA, — — — Nowogrodzka 27.

Potrzeba zdolnych i energicznych panien do zdobywania preumeratorów na EKONOMIĘ w całym kraju. Tylko takie osoby niech się zgłaszają które chcą zarobić nie mniej jak 20.000 Mk. na miesiąc.

EKONOMIA, Warszawa, Nowogrodzka 27.

PRACOWNIA KUŚNIERSKA

Józefa Stottera w N. Targu, Rynek 10.

Przyjmuje zamówienia na wyrób serdaków zakopiańskich z własnego lub dostarczonego materjału. Przyjmuje również stare serdaki do odnowienia i sprzedaje gotowe wszelkiego rodzaju.

Wykonanie staranne. — Ceny przystępne.

NASIONA WARZYWNE
NASIONA KWIATOWE
NASIONA ROLNE — —
pierwszorzędnej proweniencji

DRZEWKA OWOCOWE PIENNE
DRZEWKA OWOCOWE KARŁOWE
DRZEWKA I KRZEWY OZDODNE
najlepszej jakości

POLECA NA SEZON WIOSENNY

SKŁAD NASION: ul. Radziwiłłowska l. 19. Telefon 364.

„POMONA"

SPÓŁKA Z POR. OGR.

W KRAKOWIE

SZKÓŁKI: ul. WARSZAWSKA 75. (Za rogatką Warszawską)

Prosimy żądać cenniki nasion.

Ceny drzew na żądania listownie.

Redaktor odpowiedzialny i kierujący: Zygmunt Lubertowicz.

Drukarnia I. Bucka w Nowym Targu.